

18.

1. dhāyāḥ | marutvatīyaṣāstre prakṣhepanīyā ṛico vidhatte | dhāyāḥ etc.

agnir netety ekā | tvam soma kratubhir iti dvitīyā | pinvanty apa iti tṛitīyā | tāḥ ṣaṁset |

9. tad dhaḥke | tad dha tatraiva tṛitīyadhāyāvishaye kecid evam āhuḥ | tān vo maho maruta ity etām vaiśṇavīm tṛitīyām dhāyāḥ ṣaṁset | na tu pinvanty apa ity etām |

18. vṛiṣṭīvani | atra pinvanty apa iti padam śrūyate | tat secanārtham | pivi secana ity asmād dhātor utpannatvāt | ata idam padam vṛiṣṭīvani | vṛiṣṭisambhajanakārity arthaḥ | pinvanty apo maruta ity atra maruta iti padam mārutam Marutām vācakam padam | tad api vṛiṣṭīyanukūlam | purovātasya vṛiṣṭīyāṅgatvāt | atyam na mihe vi nayanti vājinam iti tṛitīyapāde vinitavat padam asti | vinayantīty asya nayatidhātujanyatvāt | tena ca vinayena vṛiṣṭīpātānam lakṣhyate | kimca yad vinitavat padam tad vikrāntavad ity amum artham ācaṣṭhe | dhātūnām anekārthatvāt | tathā sati yad vikrāntavat padam tad vaiśṇavam | vishṇusambandhi | idam vishṇur vi cakrama iti śrutyantarāt | tathā sati vaiśṇavyās tṛitīyasya upasadaḥ sambaddham api bhavattīty arthaḥ | tasmīn eva tṛitīyapāde vājinam iti padam vidyate | tatrendro vājiśabdārthaḥ | vṛiṣṭīdvārānnapradatvena vājo 'nnam asyāstīti vaktum śakyatvāt | uktena prakāreṇa tasyām evaitasyām pinvanty apa ity ṛici catvāri padāni vṛiṣṭer anukūlāni vṛiṣṭīvani mārutām vaiśṇavam aindram ceti | tasmād atra pūrvoktadosho nāstīty arthaḥ |

14. sā vā eṣā | yeyam pinvanty apa ity ṛig asti saishaiva tṛitīyasavanabhājanā | jagatichandaskatvāj jagatasya tṛitīyasavanasya योग्या | tadṛiṣṭi sati hotrā madhyamādyine śasyate | tasmād eva kārāṇād idam loke dṛiṣyate | sāyamkāle goṣṭhe vraje ye paśavas tisthānti te sāyamgoṣṭhāḥ | bharatānām pītvijām paśavas tadṛiṣaḥ santo madhyamādyine saṁgavinīm saṁgavakālayogyām śālām āyanti | prāpnuvanti | ye paśavaḥ kṣhīram dūhanti te sāyam grīhe saṁāgachanti | ye tu na dūhanti te sāyam vraja eva nivasanti | ubhayavidhā api te madhyāhnakāle gharṇakālīnasamṭāpanivārapāya nirmītam saṁgavakālayogyām śālām āgachanti | tad etan madhyāhnapāthanīmītam iti |

19.

1. marutvatīyam | yasmin pragāthe Marutaḥ śrūyante so 'yam marutvatīyaḥ pragāthaḥ | pra va indrāya maruto brahmārcatēty asmin pragāthe Marutaḥ śrūyante | tam imam ṣaṁset | paśūnām pravarānarābhitē 'py arāṇye saṁcārakāle vāyavo 'nugrihya na tān bādhante | tatsambandhāu Marutām paśutvam |